

Το πρόστιμο-ρεκόρ της Κομισιον εναντιον της Google

Της Ζήνας Μπαλιτά*

Γιατί επιβλήθηκε και τι σημαίνει για την Google και άλλες υποθέσεις ενώπιον της ΕΕ

Με απόφαση της ημερομηνίας 27/6/2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο ύψους 2,4 δις ευρώ στην Google, για καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει στην αγορά των μηχανών γενικής διαδικτυακής αναζήτησης (search engines). Πρόκειται για το μεγαλύτερο πρόστιμο που έχει επιβληθεί μέχρι σήμερα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε επιχείρηση για παράβαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας. Επισημαίνεται σχετικά ότι το εν λόγω πρόστιμο είναι υπερδιπλάσιο από αυτό που επιβλήθηκε στην Daimler AG για τη συμμετοχή της στο καρτέλ φορτηγών τον Ιούνιο του 2016, ύψους 1 δις ευρώ.

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Google έχει περιθώριο 90 ημερών προκειμένου να τερματίσει τη διαπιστωθείσα παράβαση και να διασφαλίσει ισότιμη μεταχείριση σε ανταγωνιστικές υπηρεσίες σύγκρισης τιμών όσον αφορά στα αποτελέσματα αναζήτησης. Σε διαφορετική περίπτωση θα υπόκειται σε χρηματικό πρόστιμο μέχρι 5% του μέσου ημερήσιου κύκλου εργασιών της για κάθε ημέρα συνέχισης της παράβασης.

Έναυσμα της εν λόγω υπόθεσης αποτέλεσε αριθμός παραπόνων που είχαν υποβληθεί ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2010 σε σχέση με διάφορες πρακτικές της Google με πιθανολογούμενες

παραβάσεις του Άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Σημειώνεται ότι το εν λόγω άρθρο απαγορεύει την κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης.

Πιο συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι η Google κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά της γενικής διαδικτυακής αναζήτησης και ότι καταχράστηκε τη θέση αυτή μέσω της συστηματικής προβολής της δικής της υπηρεσίας σύγκρισης τιμών (Google shopping) σε πιο περίοπτη θέση στα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησής της (Google search), και του υποβιβασμού (demotion) των ανταγωνιστικών υπηρεσιών σύγκρισης τιμών. Αυτό είχε επιτευχθεί

μέσω του καθορισμού διαφόρων κριτηρίων στον αλγόριθμο της μηχανής γενικής διαδικτυακής αναζήτησής της ενώ η δική της υπηρεσία σύγκρισης τιμών δεν υπόκειτο στα εν λόγω κριτήρια του αλγόριθμου αναζήτησης. Ως αποτέλεσμα, η υπηρεσία σύγκρισης τιμών της Google ήταν πολύ πιο ορατή από τους καταναλωτές, καθώς εμφανιζόταν στην πρώτη σελίδα των αποτελεσμάτων αναζήτησης, ενώ οι ανταγωνιστικές υπηρεσίες σύγκρισης τιμών ήταν πολύ λιγότερο ορατές.

Για να καταλήξει στα συμπεράσματά της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε υπόψη εμπειρικά στοιχεία που έδειχναν ότι οι καταναλωτές επιλέγουν να κά-

νουν κλικ με πολύ μεγαλύτερη συχνότητα στα αποτελέσματα αναζήτησης που βρίσκονται σε περίοπτη θέση. Ειδικότερα, σε αναζητήσεις που γίνονται σε Η/Υ διαπιστώθηκε ότι τα δέκα πρώτα αποτελέσματα της πρώτης σελίδας λαμβάνουν το 95% των κλικ, ενώ το αποτέλεσμα που βρίσκεται στην πρώτη θέση της δεύτερης σελίδας λαμβάνει μόνον 1% των κλικ. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η μετακίνηση από την πρώτη στην τρίτη θέση της πρώτης σελίδας των αποτελεσμάτων αναζήτησης μειώνει τα κλικ κατά 50%. Μέσα από τη μελέτη περίπου 5,2 Terabyte δεδομένων από ιστορικά αποτελέσματα αναζήτησης στη μηχανή γενικής διαδικτυακής αναζήτησης Google search, διαπιστώθηκε απότομη πτώση κίνησης στις υπηρεσίες σύγκρισης τιμών των ανταγωνιστών και ραγδαία αύξηση της κίνησης στην υπηρεσία Google shopping.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η διαπιστωθείσα αντιανταγωνιστική συμπεριφορά της Google δημιούργησε ένα μη αξιοκρατικό πεδίο άσκησης ανταγωνισμού μεταξύ των υπηρεσιών σύγκρισης τιμών, με αποτέλεσμα η υπηρεσία Google shopping να αποκτίσει ένα αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, και να επιλέγεται από τους καταναλωτές με μεγαλύτερη συχνότητα. Η εν λόγω συμπεριφορά της Google εκτός του ότι παρεμπόδιζε τις ανταγωνιστικές υπηρεσίες σύγκρισης τιμών να ανταγωνιστούν επί ίσοις όροις και να καινοτομήσουν, προκάλεσε δυσμενείς επιδράσεις όσον αφορά στις επιλογές των καταναλωτών αλλά και την αξιοποίηση των ωφελειών από

καινοτομίες.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι παρόλο που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει εξουσία επιβολής μέτρων συμπεριφοράς στην παραβαίνουσα επιχείρηση, ώστε να τερματιστεί η παράβαση, εντούτοις στη συγκεκριμένη περίπτωση επέλεξε να αφήσει την επιλογή του τρόπου συμμόρφωσης στην Google. Αυτό είναι αξιοσημείωτο καθώς στο παρελθόν η Google υπέβαλε τρεις φορές δεσμεύσεις ώστε να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, χωρίς ωστόσο οι εν λόγω προσπάθειες να τελεσφορήσουν. Αυτό είναι ενδεικτικό της διαφορετικής ερμηνείας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Google όσον αφορά στον τρόπο με τον οποίο θα προκύψει η ουδετερότητα αναζήτησης (search neutrality) σε σχέση με τη σειρά παρουσίασης των ανταγωνιστικών υπηρεσιών σύγκρισης τιμών.

Είναι βέβαιο ότι η εν λόγω απόφαση θα αποτελέσει προηγούμενο και σε σχέση με άλλες υποθέσεις που διερευνά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εναντίον της Google (π.χ. λειτουργικό σύστημα Android, υπηρεσία AdSense, εξειδικευμένες υπηρεσίες αναζητήσεις εκδόσεων και χαρτών), και ευρύτερα εναντίον άλλων τεχνολογικών γιγάντων. Επίσης, θα προσφέρει υλικό για σχολιασμό σε ακαδημαϊκούς και εφαρμοστές του δικαίου του ανταγωνισμού για τα επόμενα χρόνια, καθώς η Google αναμένεται ότι θα προσφύγει στα Δικαστήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ακύρωση της εν λόγω απόφασης.

*Τεταρτοετής φοιτήτρια του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου και κάνει πρακτική άσκηση στην Trojan Economics